

Sanctuary Wood Cemetery

Beschrijving Locatie

Sanctuary Wood Cemetery is gelegen langs de Canadalaan, op een heuvelflank, ten W van het bos. Aan de voormuur staat het gedenkkruis voor K. Rae, ca. 100m ten Z ligt het museum Hill 62 - Sanctuary Wood, op ca. 400 ten Z het monument voor de Canadezen. Omgeving is bosrijk en licht heuvelachtig.

Beschrijving Relict

Begraafplaats in de vorm van een cirkelsegment, ontworpen door Sir Edwin Lutyens, met N.A. Rew als uitvoerend architect. De begraafplaats is aangelegd op een heuvel (hellend terrein) en heeft een oppervlakte van ca 7000 m². Ze wordt grotendeels omgeven door een muur uit grijze natuursteen, bovenaan afgedekt met witte dekstenen. De voorzijde is gebogen met in het midden daarvan een rechthoekig poortgebouw dat naar binnen inspringt. Onderaan is het toegangsgebouw uitgevoerd in witte natuursteen en bovenaan in groen-grijze natuursteen. Het zadeldak bestaat uit dikke leistenen. Het gebouw bevat 3 ruimtes, in het midden de doorgang, aan de voorzijde geflankeerd door 2 rondzuilen en 2 pilasters, aan de binnenzijde door 2x2 vrijstaande rondzuilen. In dit gebouw zijn de CWGC-infoplaat, de landplaten en het registerkastje aanwezig. Boven het toegangsgebouw staat te lezen "1914 Sanctuary Wood 1918". De 'Cross of Sacrifice', van het type A, bevindt zich a.h.w. in het centrum van de cirkelvorm, met achteraan een zitbank. De 'Stone of Remembrance' bevindt zich op een verhoog op de centrale as tussen het offerkruis en het toegangsgebouw. Uiterst rechts vooraan is een natuurstenen dienstgebouwtje in de omheiningsmuur ingewerkt. De graven zijn aangelegd in 5 perken, waarbij vooral de grafstenen van perk I heel onregelmatig verspreid liggen. Aan de W- en Z-muur staan de 'special memorials' opgesteld. Op Sanctuary Wood worden 1990 doden begraven/herdacht, waarvan er 1353 niet geïdentificeerd konden worden. Het gaat om 1735 afkomstig van het Verenigd Koninkrijk (waarvan 1215 niet geïdentificeerd), 145 Canadezen (waarvan 71 niet geïdentificeerd), 88 Australiërs (waarvan 53 niet geïdentificeerd), 18 Nieuw-Zeelanders (waarvan 14 niet geïdentificeerd), 3 Zuid-Afrikanen en 1 Duitser. 88 doden, wiens graf niet meer teruggevonden kon worden, worden herinnerd via 'special memorials'. Op vele andere grafstenen staat te lezen "buried near this spot".

Historische Achtergrond

Het bos ten NO van de begraafplaats werd 'Sanctuary Wood' geheten omdat het een plek was voor de troepen die er in november 1914, tijdens de Eerste Slag om Ieper, kwamen uitrusten. Verdwaalde militairen werden hier samengebracht onder het bevel van generaal Bulfin (2de brigade), die hen verzekerde dat ze "in sanctuary" waren en zonder zijn uitdrukkelijke toestemming nooit bij de gevechten konden worden ingeschakeld. In 1915 kwam de frontlinie steeds dichterbij Sanctuary Wood, zeker toen de Duitsers zich in mei 1915 in het O van het bos bevonden en de Britten en Fransen die in het W van het bos vertoefden, opjaagden. Tijdens de Slag om Mount Sorrel (van 2 tot 13 juni 1916) lag het bos in het centrum van de gevechten. De Canadese 3de divisie, die uit manschappen bestond die nog niet aan de gevechten hadden deelgenomen, bezette hier het front bij het uitbreken van de aanval en werd zwaar door de Duitsers onder vuur genomen. Tijdens de daaropvolgende Duitse aanval werd een groot deel van Sanctuary Wood, Hill 62, Armagh Wood en Mount Sorrel ingenomen, ten koste van vele slachtoffers. Een slecht voorbereide tegenaanval op 3 juni mislukte. De volgende dagen werden de Canadezen nog verder achteruit gedreven, richting Ieper. Een tegenaanval op 13 juni lukte nu wel en wordt beschouwd als de eerste Canadese succesvolle aanval. Tot juni 1916 waren er 3 Britse begraafplaatsen in Sanctuary Wood, allemaal ontstaan in de periode mei-augustus 1915. Ze bevatten respectievelijk 56, 55 en 101 doden. De eerste 2 bevonden zich aan de W-kant van het bos, de 3de bevond zich in een open plek aan de O-kant van het bos. Tijdens de Slag om Mount Sorrel werden de 3 begraafplaatsen volledig vernield. Er bleven alleen nog sporen van de 2de begraafplaats over, die de basis vormden van de huidige begraafplaats. Tegen de wapenstilstand waren er 137 mannen begraven, waaronder 41 Canadezen en 1 Duitser. 88 van de graven konden niet meer exact gelokaliseerd worden en worden aangeduid met een 'special memorial'. Na de wapenstilstand, tijdens de jaren 1927-1932, werd de begraafplaats (die oorspronkelijk uit perk I bestond) uitgebreid met graven uit slagvelden rond Ieper, maar ook verder zoals uit de omgeving van Nieuwpoort. De doden zijn vooral gestorven tijdens de Eerste, Tweede en Derde Slag om Ieper. Veel graven zijn in groep geïdentificeerd en dragen het opschrift "buried near this spot". 'Maple Avenue', de huidige Canadalaan, bestond tijdens de oorlog nog niet. Deze laan werd na de oorlog aangelegd op het tracé van de Britse tweede lijn, in functie van de begraafplaats en het Canadees gedenkteken. De weg is aan weerszijden met Canadese esdoorns beplant. In perk I ligt Lt. Gilbert Talbot begraven, naar wie het 'Talbot House' in Poperinge werd genoemd (ontspanningsoord, dat in december 1915 werd gesticht). De graven werden van de volgende begraafplaatsen overgebracht :

- * BEYTHEM COMMUNAL CEMETERY (Rumbeke) De begraafplaats van Beitem bevatte 1 dode uit het Verenigd Koninkrijk gestorven in 1918.
- * DEERLYCK GERMAN CEMETERY (Deerlijk) Van deze Duitse begraafplaats werden 2 doden uit het Verenigd Koninkrijk, gestorven in oktober 1918, naar Sanctuary Wood Cemetery overgebracht; 2 anderen werden naar Dadizeele New British Cemetery overgebracht.
- * DONEGAL FARM GERMAN CEMETERY (Dranouter) Deze Duitse begraafplaats lag langst de meest Z-weg van Dranouter naar Lindenhoek en bevatte 1 niet-geïdentificeerde Britse officier.
- * EISKELLAR GERMAN CEMETERY (Geluvelde) De begraafplaats van het '106th Infantry Regiment', tussen Veldhoek en Herenthage Chateau. Eén dode werd overgebracht naar Harlebeke New British Cemetery.
- * FLANDERS FIELD AMERICAN CEMETERY (Waregem) Op deze Amerikaanse begraafplaats lag een officier van de 'Royal Air Force'.
- * HOLLEBEKE CEMETERY NO. 60 (ook gekend als THREE HOUSES GERMAN CEMETERY) (Hollebeke) Van deze Duitse begraafplaats werd 1 niet-geïdentificeerde overgebracht naar Sanctuary Wood Cemetery; anderen werden overgebracht naar Oosttaverne Wood Cemetery in Wijtschate.
- * INGELMUNSTER GERMAN CEMETERY (Ingelmunster) Van deze Duitse begraafplaats werden 2 mannen van het 'Royal Flying Corps' overgebracht naar Sanctuary Wood Cemetery en 3 andere Britse doden naar Harlebeke New British Cemetery.
- * KASTELHOEK GERMAN CEMETERY (NO. 61) (Hollebeke) Deze Duitse begraafplaats lag langs de weg van Houtem naar Zillebeke. 5 militairen uit het Verenigd Koninkrijk, die stierven in januari-februari 1917, werden overgebracht naar Sanctuary Wood Cemetery, anderen werden overgebracht naar Harlebeke New British Cemetery.
- * KLEIN-ZILLEBEKE GERMAN CEMETERY (Zillebeke) Vanuit deze Duitse begraafplaats tussen Klein Zillebeke en Zwarteleen werden 3 niet-geïdentificeerden overgebracht.
- * KORTEKEER GERMAN CEMETERY NO. 12A (Langemark) Vanuit deze Duitse begraafplaats ten N van Kortekeer (tussen Langemark en Bikschote) werden 3 graven van 1914 uit het Verenigd Koninkrijk overgebracht.
- * KRUISEECKE GERMAN CEMETERY (Komen) Vanuit deze Duitse begraafplaats langs de weg van Beselare naar Wervik werden 2 niet-geïdentificeerden overgebracht naar Sanctuary Wood Cemetery, andere Britten werden overgebracht naar Zantvoorde British Cemetery.
- * L'ALOUETTE GERMAN CEMETERY (Nieuwkerke) Vanuit deze Duitse begraafplaats op 2 km ten O van Nieuwkerkedorp werden 3 niet-geïdentificeerden overgebracht.
- * LANGEMARCK GERMAN CEMETERY NO. 9 (Langemark) Vanuit deze Duitse begraafplaats langs de Boezingestraat bij Pilkem werden 5 doden van het Verenigd Koninkrijk overgebracht.
- * LANGEMARCK NORTH GERMAN CEMETERY (de huidige Duitse militaire begraafplaats te Langemark) Vanuit de huidige Duitse militaire begraafplaats langs de Klerkenstraat te Langemark werd 1 niet-geïdentificeerde overgebracht.
- * MENIN COMMUNAL CEMETERY (Menen) De stedelijke begraafplaats van Menen bevatte 1 graf van een militair uit het Verenigd Koninkrijk die stierf in 1914.
- * MESSINES GERMAN CEMETERY NO. 2 (Mesen) Deze Duitse begraafplaats in het NO van het dorp van Mesen bevatte 7 militairen uit het Verenigd Koninkrijk, die in 1915 gestorven waren.
- * MESSINES GERMAN CEMETERY NO. 3 (Mesen) Deze Duitse begraafplaats lag iets ten O van de kerk en bevatte de graven van 1 militair uit het Verenigd Koninkrijk en 1 uit Canada.

* MOTOR CAR CORNER CEMETERY GERMAN EXTENSION (Ploegsteert) Deze Duitse begraafplaats bevatte 7 niet-geïdentificeerde graven van militairen die in 1918 stierven.

* PETIT-PONT GERMAN CEMETERY (Ploegsteert) Deze Duitse begraafplaats lag tussen Petit Pont en Hill 63 en bevatte de graven van 2 niet-geïdentificeerde officieren.

* RABSCHLOSS GERMAN CEMETERY NO. 64 (Mesen) Deze Duitse begraafplaats op 1370m ten W van het dorp van Hollebeke bevat het graf van 1 niet-geïdentificeerde uit het Verenigd Koninkrijk.

* REUTEL GERMAN CEMETERY (Beselare) Vanuit deze Duitse begraafplaats werden 10 niet-geïdentificeerden overgebracht naar Sanctuary Wood Cemetery, andere Britse doden werden overgebracht naar Perth Cemetery (China Wall) te Zillebeke.

* SLYPSKAPPELLE CHURCHYARD (Moorslede) Het kerkhof van Slypskapelle bevatte 2 graven van militairen uit het Verenigd Koninkrijk en 1 uit Newfoundland. Deze werden naar Sanctuary Wood Cemetery overgebracht. 1 dode uit het UK ligt er nog altijd begraven.

* TERDEGHEM CHURCHYARD (Terdeghem, Frankrijk) Het kerkhof van Terdeghem bevatte de lichamen van 4 doden van de 'R.G.A.' en van 1 Canadees.

* THOUROUT GERMAN CEMETERY NO. 2 (Torhout) Deze Duitse begraafplaats ten noorden van Torhout bevatte de stoffelijke resten van 2 'R.A.F.'-militairen die in september 1918 stierven.

Bron : onroerend erfgoed